

Forfatter: Holberg, Ludvig

Titel: Udrag fra Værker i tolv bind 1: Natur- og folkeret

Citation: Holberg, Ludvig: "Værker i tolv bind 1: Natur- og folkeret", i Holberg, Ludvig: *Værker i tolv bind 1: Natur- og folkeret*, udg. af F.J. BILLESKOV JANSEN ; Volmer Rosenkilde , Rosenkilde og Bagger, 1969-1971, s. 294. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-holberg10-shoot-idm140342678921360/facsimile.pdf> (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Værker i tolv bind 1: Natur- og folkeret

MORALSKE TANKER

- S. 256. *Artaxerxes*, fra Plutark, A.'s Liv. – *den fattige Qvinde*, Marcus 12,41 – 44; Lukas 21,1 – 4. – *Gudskiste*, Fattigblokken. – *Seneca*, De benefic. 1,6,2. – *Dronningen af Ungarn*. Maria Theresia modtog under den østrigske Arvefølgekrig (1740-48) aktiv Støtte fra England og Holland. 1741 gav Private uopfordret anselige Pengesummer. – *Subsidier*, Understøttelse; Hjælp. – *gør ubøden*, fri Oversættelse af Epigr. I, 175; fra De benefic. 2,2,1. – *exponeres til*, udsættes for. – *Solicitant*, Ansøger. – *Dandi etc.*, Epigr. III, 129. [Din] Maade at give paa gør ofte, at dine Gaver og Velgerninger er mere trykkende for os end Afslag.
- S. 257. *Eudamidas*, fra Lukians Dialog Toxaris, sandsynligvis laant over Montaigne 1. Bog, Kapitlet Om Venskab. – *beneficere*, begunstige. – *helst*, især. – *Æstime*, Agtelse. – *to andre Guder*. Hera og Athene (Juno og Minerva) støttede, som skildret i Homers Iliaden, Grækerne i deres Kamp mod Trojanerne. – *Aristippos* fra Kyrene (ca. 400 f. Kr.), gr. Filosof. Fra Diogenes Laertios 2,8,67 eller over Montaigne 2. Bog, Kapitlet Om Grusomhed. – *Kong Dionysius*, se Note til S. 55. – *særdeles*, specielle. – *Client*, Person i Afhængighedsforhold til en anden.
- S. 259. *Affection*, Hengivenhed. – *ius quæsitum*, lat. erhvervet Rettighed.
- S. 260. *Mentis etc.* Du tror, at Sindets Bedrøvelse er Ærefrygt for det højeste Væsen og Vejen til Salighed. – *Rapport*, Forbindelse. – *sminked*, besmykket, hyklerisk. – *Øjenskalk*, Hykler. – *metaphysisk*, dvs. ikke tilgængelig for Erfaringen. – *mechanisk*, dvs. alene forklaret ved fysisk-kemiske Love. – *alamodisk*, modebestemt eller vanemæssigt begrundet.
- S. 261. *Poeten*, Terents, Andria, Prologus, Vers 17. – *Devotion*, Fromhed. – *Qvietister*. Kvietismen er en mystisk-meditativ Retning inden for den katolske Kirke. – *Amphibium*, egl. Dyr, der kan leve baade i Vand og paa Land. – *insociable*, asociale. – *Superstition*, Overtro.
- S. 262. *Capricer*, Luner, Indfald. – *Rigueur*, fr. rigueur, Strenghed. – *Woolston*, Thomas (1670-1733), eng. Teolog, der tolkede de kristelige Mirakler som Allegorier. – *Buskampe*, af ty. Busskampf, da. Bod(s)kamp. Tilstand af ekstatisk Syndserkendelse, der ifølge Pietisterne maatte gaa forud for kristelig Genfødselse.
- S. 263. *intermitterende*, periodiske. – *virtutes chronicae*, lat. tidsbestemte Dyder. – *Acidum*, Syre. – *Kræbsojen*, Krebsøjnt anvendes som Lægemiddel.
- S. 264. *in Nomine Domini*, lat. i Herrens Navn. – *Pietas vulgaris*, lat. almindelig, gængs Fromhed. – *Acter*, Handlinger.
- S. 265. *solut Stil*, Frosæ. – *Paulus Jovius*, Paolo Giovio (1483-1552).

NOTER

- ital. Historiker. – *Leo X, Pave 1513–21*. Citatet laant paa anden Haand, hos Bayle, Dictionnaire, Art. Léon X, Note P og især Q. – *Keiser Otto 3. (980–1002)*, ty.-rom. Konge og Keiser. Fra Bayle, Dict., Art. Othon III, in fine. – *Aristobulus den yngre* (d. 35), jødisk Ypperstepræst. – *Kaars, Kors, Modgang; Provelser*. – *reflectere paa*, tage i Betragtning, stole paa.
- S. 266. *drive* . . . paa, paaberaabe sig. – *heller, snarere*. – *slavisk*, slaveagtig. – *faalige, tolerante*. – *Publius (Publilius) Syrus*, Sententia, ved Edv. Woelfflin, Lpz. 1869, Nr. 165.
- S. 267. *Paroxysmi*, extatiske Tilstande; lidenskabelige Udbrud. – *Ligendefæe*, Forraad; Skat. – *Hinc etc.*, Horats, Sat. 1,1,120–21. – *Huuspostill*, Prædikensamling til Husandagt.